

Πολλὰ καὶ διάφοροι ἐξηγήσεις δίδονται ἐπὶ τοῦ ἐθίμου τούτου, καὶ τοῦ λόγου ἐξ οὗ προήλθεν· ἀλλὰ ἡ πιθανώτερα εἶναι ὅτι εἰσῆχθη πρὸς πληροφορίαν τῆς γεννήσεως τοῦ βρέφους, καὶ πρὸς εἰδοποίησιν τῶν εἰσελευσομένων εἰς τὴν οἰκίαν νὰ μὴ κρούσῃ πολὺ δυνατὰ τὴν θύραν.

ΠΕΤΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΙ Ο ΟΛΛΑΝΔΟΣ

Ἡ οἰκία ἡ μᾶλλον ἡ καλύβη ἐν ἣ Πέτρος ὁ μέγας κατέκει διαρκούσης τῆς θεμελιώσεως τῆς Πετρούπολεως, θεωρεῖται σχεδὸν ὡς ἱερὰ ὑπὸ τῶν Ῥώσων, καὶ ἐκαλύφθη διὰ πληθοκτίστου οἰκοδομῆς μετὰ θόλων ὅπως προστατευθῆ ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ χρόνου. Ἐν τῇ καλύβῃ ταύτῃ, ἣτις συνίσταται ἐκ μόνων τριῶν δωματίων, Πέτρος ὁ Μέγας ἐδέξατο Ὀλλανδὸν τινα πλοίαρχον, ὅστις, ἀκούσας ὅτι ἡ Πετρούπολις ἐκτίζετο, καὶ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε μεγάλην ἀγάπην διὰ τὰ πλοῖα καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην του, καὶ ἐπομένως ἔφθασε μὲ τὸ πρῶτον ἐμπορικὸν πλοῖον τὸ ὁποῖον ποτὲ ἀνέπλευσε τὸν Νέβαν. Ὁ Ὀλλανδὸς ἦτο κομιστὴς ἐπιστολῆς συστατικῆς εἰς τὸν λιμενάρχην, ἐκ τινος φίλου του ἐν Ὀλλανδίᾳ, ἐν ἣ παρεκαλεῖτο νὰ λάβῃ τὴν φροντίδα ὅπως εὐρὴ φροτίον ὁ παρ' αὐτοῦ συστατινός. Ὁ Πέτρος εἰργάζετο ὡς ἀπλοῦς ἐργάτης ἐν τῇ Ναυαρχείῳ ὅταν τὸ πλοῖον διήρχετο καὶ ἐχαίρετисε διὰ δύο ἢ τριῶν βολῶν κανονίου.

Ὁ αὐτοκράτωρ κατεθέληθη, καὶ πληροφορηθεὶς περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Ὀλλανδοῦ ἀπεφάσισε νὰ ἀστείευθῆ μὲ αὐτόν. Διέταξεν ὅθεν τὸν λιμενάρχην νὰ ἴδῃ τὸν πλοίαρχον ἅμα ὡς ἔφθασε, καὶ νὰ τὸν διευθύνῃ εἰς τὸν αὐτοκράτορα ὡς ἔμπορον μάλιστα πρὸ μικροῦ ἐκεῖ ἐγκατασταθέντα. Ὁ Πέτρος ἐπῆγεν εἰς τὴν καλύβην μετὰ τῆς αὐτοκρατείας, ἣτις ὅπως δώσῃ ἔτι μείζονα ἀστείότητα εἰς τὸ παιγνίδιον, ἐνεδύθη ἀπλῆν ἐσθῆτα, οἷα ἤρμοζεν εἰς τὴν σύζυγον ἐμποροῦ. Ὁ Ὀλλανδὸς εἰσῆχθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις τὸν ἐδέχθη μετὰ μεγάλης εὐμενείας, καὶ ἐκάθισαν τρώγοντες ὁμοῦ ἄρτον καὶ τυρόν. Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Ὀλλανδοῦ συγχρόνως ἀνῆρθενα τὸ δωματίον, καὶ ἤρξατο σκεπτόμενος ὅτι οὐδεὶς ζῶν ἐν τῷσφ εὐτελεῖ μέρει ἠδύνατο νὰ ἦ εἰς αὐτὸν χρήσιμος. Ἡ αὐτοκράτειρα μετ' οὐ πολὺ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωματίον, ὅταν ὁ πλοίαρχος ἀπῆλθον πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον εἰπὼν ὅτι τῇ εἶχε κομίσει ἕνα τυρόν δι' ὃν αὐτὴ τὸν νύχταριστήσε, προσποιηθεῖσα, μὲ ἀλλόκοτον τρόπον. Εὐχαριστηθεὶς πολὺ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τῆς, ἔλαβεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τεμάχιον λινοῦ ὑφάσματος, καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τὸ δεχθῆ.

«ὦ! Κάτε!, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, θὰ ἦσαι τώρα ὠραία καὶ ὑπερήφανος ὡς αὐτοκράτειρα! Ἴδου εἶσαι εὐτυχὴς γυνή· οὐδέποτε ἔσχες τοσαύτην εὐδαιμονίαν οἷαν τώρα θὰ ἔχῃς.»

Εἶτα ὁ ξένος ἐνθαρρυνθεὶς ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ καὶ ἐν φίλημα παρὰ τῆς αὐτοκρατείας, τὸ ὁποῖον τῷ ἐδόθη. Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ πρίγγηψ Μεντζικῶφ ὁ εὐνοούμενος ὑπουργὸς Πέτρου τοῦ Μεγάλου, εἰσῆλθε κεκοσμημένος δι' ὄλων τῶν παρασήμων καὶ ἔστη ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος ἀσκεπῆς. Ὁ πλοίαρχος ἤρξατο νὰ ἀπορῆ καὶ ὁ Πέτρος ἰδὼν τοῦτο, ἔκαμε νεύμα εἰς τὸν πρίγγηπα ἐξ οὗ ἠνόησεν ἐκεῖνος ὅτι ἐπεθύμει ν' ἀποσυρθῆ.

Ὁ ἐκπλαγεὶς Ὀλλανδὸς εἶπε — «Φαίνεται ὅτι ἔχεις μεγάλας γνωριμίας ἐδῶ.»

«Ναί, εἶπεν ὁ Πέτρος, οὕτω καὶ σὺ δύνασαι νὰ ἔχῃς ἐὰν μείνης ἐνταῦθα μόνον ἐπὶ δέκα ἡμέρας. Ὑπάρχουσι πολὺ τοιοῦτοι ἐνδεεῖς εὐγενεῖς ἐνταῦθα, ὡς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον εἶδες, οἵτινες πάντοτε ἔχουσι χρέη καὶ χαίρουσι πολὺ ὅταν εὐρωσι νὰ δανεισθῶσι παρά τινος, οὕτω δὲ εὐρον ἐμέ· ἀλλὰ σοὶ λέγω ὅτι πρέπει νὰ φυλάττεσαι ἀπὸ αὐτούς· ἀντίστηθι εἰς τὰς ἐνοχλήσεις των, ὅσον καὶ ἂν ἦναι αὐταὶ κολακευτικαὶ καὶ μὴ θαμβωθῆς ὑπὸ τῶν ἀστέρων καὶ περικνημίδων αὐτῶν καὶ ὁμοίων ἄλλων κοσμημάτων.»

Ἡ ἐξηγητικὴ αὕτη συμβουλὴ καθυσόχασεν ἔτι μᾶλλον τὸν ξένον. Εἶτα δὲ διεπραγματεύθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἐμποροῦ περὶ φορτίου· ἅμα ὡς εἶχε κλείσει τὴν συμφωνίαν, ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς, ἣτις εἶχεν ἀλλάξει, εἰσῆλθεν ὅπως λάβῃ διαταγὰς, καὶ πρὶν ἢ ὁ Πέτρος δυνῆθῃ νὰ τὸν σταματήσῃ, ἀπυθύνθη πρὸς αὐτὸν μὲ τὸν τίτλον αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότης. Ὁ Ὀλλανδὸς ἀνηγήθη ἀπὸ τοῦ καθίσματος αὐτοῦ, ἔπεσεν ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατείας καὶ ἐπεκαλέσθη συγγνώμην διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἣν ἔλαβεν. Ὁ Πέτρος λίαν νύχταριστήθη ἐπὶ τῇ σκηνῇ ταύτῃ, καὶ ἀνεγείρας τὸν ἐντρομον ἱκέτην, τὸν ἔκαμε νὰ φιλήσῃ τὴν χεῖρα τῆς αὐτοκρατείας, τῇ ἐδώρησε 1500 ρούβλια, τῷ ἔδωκε φορτίον καὶ διέταξεν ἕνα εἰς τὸ πλοῖον αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον τὰ ξύλα αὐτοῦ ὑφίστανται, ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέρχεται ὅλους τοὺς βρωσικοὺς λιμένας χωρὶς νὰ πληρῶνῃ οὐδὲν τέλος. Τὸ προνόμιον τοῦτο ταχέως κατέστησε τὸν πλοίαρχον πλούσιον.

Ἡ γαλλικὴ λέξις *eliquelle* σημαίνει ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς σημασίᾳ, δελτίον ἢ χάρτην. Ἐν χρόνοις παρελθούσιν ὑπῆρχε συνήθεια ἐν Γαλλίᾳ, ἐν τελεταῖς ἢ πανηγύρεσι, νὰ διανέμονται μετὰξὺ τῶν ξένων δελτία ἢ μικρὰ τεμάχια χάρτου, περιέχοντα σημειώσιν τῆς πορείας τῆς τελετῆς, καὶ ὁδηγίας πρὸς ἃς ἔδει νὰ συμμορφωθῶσι οἱ προσκεκλημένοι. Οὕτω ἐὰν ἡ διεξαγωγὴ ἐγένετο καταλλήλως, ἐλέγετο ὅτι ἐγένετο συμφώνως πρὸς τὸ δελτίον, ἢ τὴν *eliquelle*. Τοῦ χρόνου προτόντος ἡ λέξις ἔλαβε τὴν παρούσαν αὐτῆς γυνικὴν σημασίαν.